

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 12

Sreda, 13. februarja 1935

Leto X

Vsi na fronto!

Delavski razred ima svoj položaj, svojo vlogo, svoje posebne interese in zahteve v vsaki državi, v vsakem narodu. Zato mora hoditi svojo pot. Ozirati se mora sicer na vsakokratne, vedno izpreminjajoče se razmere, ali nikdar ne sme biti nikomur prirepek, uveljaviti mora svoje težnje. Kakor naše delavsko gibanje ni tako mogočno kot v kakšni drugi državi, kakor ni številno, kot je n. pr. v Angliji, vendar se je vedno znalo hraniti kot samostojen faktor v našem javnem življenju. Vsi, tudi nasprotniki so morali v zadnjih letih večkrat priznati, da smo najresnejši pokret, ki zna čuvati svoja načela in svoje dostojanstvo tudi v najtežjih časih. Zadnjič je naše gibanje manifestiralo svojo samozavest, ko sta se »Jutro« in »Slovenec« po stari kranjski navadi »dajala« radi Žebota in drugih senatorjev: Delavskih županov ni premotilo nič, postopali so po svojem preudarku.

Sedaj, ko so razpisane volitve v novo narodno skupščino, je dvakrat večja potreba, da se pred vsemi konstituiramo naše delavstvo

kot samostojna sila in tako manifestira svoj obstoj, svoje pravice.

Naše meščanske grupacije so vse brez izjeme popolnoma zbegane po nenadnem razpustu parlamenta. Eni se bojé, da ne bodo proti svoji najboljši volji odrinjeni, druge skrbí, kam bi pristavili svoj lonček in da pri vsej jezuitski politiki ne obsedé med dvema stoloma.

Delavstvo se pa dobro zaveda, kaj mora storiti v tem času. Ko je na ljubljanskem delavskem shodu 8. t. m. s. Sedej izjavil:

»Zdaj bo delavstvo poseglo v politično življenje Jugoslavije«

— je sledilo dolgotrajno, navdušeno, frenetično ploskanje in odobravanje. To navdušenje pove vse tistemu, ki pozna čutenje našega delovnega ljudstva.

Nimamo ne dnevnika, ne denarja za volivni boj. Za pokret, kakršen smo mi, za gibanje, ki res izvira iz samih ljudskih množic, ne bo to pomenilo nobenih težav. Spomnimo se samo tuljenja našega dnevnega časopisa ob zadnjih volitvah v Delavsko zbornico: delavstvo je volilo proti vsem tem dnevnikom, glasovalo je tako, kakor je samo čutilo. Mi lahko postavimo v areno političnega življenja ob vsakem trenutku, brez vsake reklame in agitacije svojo preizkušeno armado. V teh časih gre le za to, da dobé ti naši kadri vso probojno moč, da si odpro pot do najširših ljudskih množic. To pa je v

rokah naših preizkušenih zapornikov.

Vse malenkosti ob stran! Čas nas kliče, da vsi enodušno, z eno voljo, s skupno požrtvovalnostjo, z vsem poletom storimo vse, kolikor je le mogoče za čim

veličastnejšo zmago enotne delavske liste za vso Jugoslavijo!

Izid volitev v Turčiji

V nedeljo so volile v parlament tudi Turkinje. Izvoljenih je bilo 386 republikancev (režimskih), med njimi 17 žena. Dalje je bilo izvoljenih 13 poslancev neodvisne stranke, med njimi štirje poslanci narodnih manjšin, in sicer dva Kurda, en Armenec in en Žid.

Ob obletnici avstrijske revolucije

Delavstvu vsega sveta!

Ob obletnici avstrijske revolucije je objavila »Arbeiter-Zeitung« delavstvu vsebinsko naslednji oklic:

»Avstrijsko delavstvo je poslalo delavstvu sveta oklic, v katerem opozarja na borbo avstrijskih delavcev ter pošilja iz »fašističnih ječ« vsemu delavstvu sveta svoje bratske pozdrave. Spričo bližajoče se obletnice februarjskih bojev se je delavstvo združilo v enotno fronto. Z ozirom na skupno trpljenje so ustanovili akcijsko skupnost v prepričanju, da more fašizem premagati le enoten odločen delavski razred. Vemo, da moramo sami fašizem premagati. Toda v tem boju, ki ga nihče ne more voditi namesto nas, nam morete, delavci sveta, nuditi dejansko pomoč. K tej solidarni pomoči, ki ste jo nam v tem težkem letu tako mnogokrat nudili in za katero smo Vam hvaležni, Vas pozivljamo še dalje.

Spomnite se naših žrtev, otrok pobitih, stotin, ki so obsojeni dolgoletno, mnogi na doživljenjsko ječo, ter trpe po ječah in njih rodbine stradajo! Spominjajte se žrtev ilegalnega delovanja, s katerimi fašistična vlada ravna prav posebno brutalno!

Združite se ta dan z nami k skupnim manifestacijam! Ravnajte v zmislu naročila februarjskih junakov, ki so za politiko enotnega proletarijata žrtvovali svoje življenje!

Ne dopustite, da bi 12. februar minil, ne da bi svet opozorili na sramotna dejanja avstrijskega fašizma, na popolno brezpravnost avstrijskega ljudstva, na uničenje vsakršne svobode in vseh delavskih pravic, o naraščajočem obubožanju in vedno večjem izkoriščanju! V Avstriji tudi ni niti sence svobode tiska. Vsakršna

možnost, da bi legalno poučevali narod, je izključena. Če hočemo priti s svojimi sodruhi skupaj, moramo to delati po gozdovih; za delavce ni zborovalne pravice in ne društvene prava. Koncentracijska taborišča obstojajo dalje kljub božičnemu pomilostitvenemu varanju. Vsak dan vlačijo nove žrtve v Wöllersdorf. Policija ima neomejeno pravico kaznovanja, proti čemur ni pritožbe. Vlada odreja odpust ne le javnih ampak tudi privatnih delavcev in nameščencev iz političnih razlogov. Vsi izjemni zakoni so bili zopet podaljšani za eno leto.

V svet kriči vsa kulturna sramota fašistične Avstrije! Vplivajte, da se odreče ljudstvu sovražnemu režimu v Avstriji vsakršna moralna podpora! Zagradite se proti lažnjivemu in hinavskemu fašizmu, ki trdi, da se bori s »krščansko moralo« proti barbarstvu tretjega cesarstva, v resnici pa je zvesta kopija rujava fašizma ter deluje za spravo s tretjim cesarstvom!

Borite se 12. februarja skupaj z nami proti fašizmu, ki nas je pobil in še grozi! Borite se z nami proti vojni nevarnosti, ki jo fašizem neprestano povečava!

Zahtevajte z nami:

Ven z vsemi proletarskimi ujetniki!

Konec s sramoto koncentracijskih taborišč!

Za obnovitev političnih in gospodarskih svoboščin delavstva!

Proti imperialističnemu vojnemu oboroževanju!

Obljubljam Vam spričo naših junakov in delavskega razreda sveta:

Borili se bomo do padca fašizma in do ustanovitve gospodstva delavskega razreda!

Zmaga angleške delavske stranke

Pri dopolnilnih volitvah v predmetni Liverpool na Angleškem je kandidiral neodvisni konservativec Randolph Churchill, delavska stranka, konservativci in liberalci. Zmagala je delavska

stranka, ki je dobila 15.611 glasov, konservativci so dobili 1371, neodvisni konservativci 10.575 in liberalci 4208 glasov. Izid je resen udarec za angleški režim.

Fašistični blagoslov

Nezaposlenost v Nemčiji narašča

Po uradnih ugotovitvah je narasla nezaposlenost v Nemčiji na 2.973.000 nezaposlenih v januarju ter je večja, kakor v decembru za 369.000 nezaposlenih. V pregledu so pa navedeni samo nezaposleni, ki jih vodijo posredovalni uradi v evidenci, stotisoče drugih pa ni. Živahna vojna industrija in fašizem v Nemčiji torej ne bosta rešili vprašanja nezaposlenosti.

Macdonalda žagajo

Nesoglasje v angleški vladi

V angleški vladi ni preveč soglasja. Zlasti je pa konservativci vznemiril poraz pri zadnjih dopolnilnih volitvah. Macdonalda so zborovalci na zborovanju izžvižgali, ko je zagovarjal vladno politiko za nezaposlene. Istotako delovnega ministra Stanleya. Konservativci se pogajajo z Lloyd Georgejem (liberalec), da vstopi v vlado, Macdonald pa odsto-

pi. Kdo bo predsednik vlade, še ni gotovo, vsekakor pa konservativci, ki bo vodil jesenske volitve v parlament.

Rakoszi obsojen na dosmrtno ječo

Bivši ogrski komunistični komisar Rakoszi je bil obsojen na dosmrtno ječo. Po trianonski pogodbi bi ogrske oblasti Rakoszija ne smele obsoditi, ker je v pogodbi določba, da se politični delikti iz let 1919 in 1920 ne smejo preganjati. Obsodba je nezakonita.

Vzhodni pakt se sklene

Francoski ministrski predsednik Flandin je mnenja, da se vzhodni pakt vsekakor sklene, ker tudi Anglija uvideva, da se Nemčija ne bo pridružila londonskim dogovorom. — S tem bi bila izolacija Nemčije za daljšo dobo gotova stvar.

Volilno borbo otvarjamo

Občutek, ki ga imamo ob razpisu volitev v narodno skupščino, nas navdaja z novim pogumom, z novim veseljem do političnega udejstvovanja, ker vemo, da so politične korporacije kovačnica, kjer se kujejo dobri ali slabi zakoni tudi za delavstvo. Državljeni smo in

volilno pravico imamo.

Kdo naj nam jemlje pravico do volitve in pravico, da sami zastopamo delavske in nameščenske pravice v narodni skupščini. Nihče nima te pravice in nihče tega ne more!

Prav moramo razumeti važni trenutek političnega udejstvovanja. Prav, pravimo! Zgodovina delovanja naših nasprotnikov uči,

da so se igrali z našo usodo;

najnovejši dogodki pa dokazujejo, da ostanki in razni priveski bivših strank še vedno strepe za svojimi predpravicami ter simpatizirajo celo z načelom fašizma, da delavec in nameščene ne smeta imeti ne pravic, ne političnega vpliva. To je treba zabraniti.

Kaj bomo omenjali bivše klerikalce in stranke, ki so s svojo nesposobnostjo 1929. razgnale in uničile jugoslovanski parlamentarizem. In ti delavstvu nasprotni elementi se niso poboljšali, nasprotno, še z večjo vehemenco pobijajo socializem, to je, delavsko gibanje, ki je iskreneje, konstruktivneje in ne išče ničesar drugega kakor več svojih pravic, kakor elementi, ki smatrajo za dogmo, da ostane delavec suženj brez pravic, ki se ne smejo dotikati politike. Nič boljši niso ljudje, ki zagovarjajo obenem z onimi današnji prepereli kapitalistični sistem družbe.

Ne! Ne, pojdemo na lim! Zlasti zadnji dve leti sta nas do dna srca prepričali, da mora delavstvo

nastopati popolnoma samostojno

z drugimi delovnimi sloji, to je malimi obrtniki, kmeti in nameščenci. Vsi ti imamo skupen interes v današnjem razvoju.

Izkušnje nas uče, da razcepljeni delovni sloji lahko dožive poraz, da se nasprotniki posmehujejo delavskemu razredu, kadar se cepi. Mi ne bomo takega zasmehovanja, pač pa hočemo bojevati boj v eni vrsti. Ne maramo, da bi nasprotniki želi uspehe na račun nesložnih delavcev in nameščencev, ker bi se nam potem res opravičeno smejali, češ, da smo neumni tepci. Avstrijskih in nemških razmer ne maramo, zato bomo

složni in borbeni.

Že prvi dan, ko so bile volitve v narodno skupščino razpisane, so nam sodruzi po različnih krajih zabičevali, da se delavstvo mora udeležiti volitev; sramotno bi bilo, če bi se jih ne! In solidarno in enotno mora delavstvo nastopiti, da dokaže svojo zavest in zrelost za delavsko politiko.

Kdo ne bi bil vesel teh iniciativnih pozivov našega zavednega delavstva, ki nam že sami pričajo, da bo delavstvo in nameščenstvo dne petega maja nastopilo z impozantnim številom glasov, ki bo imelo tudi realen uspeh v izvolitvah poslancev.

O nasprotnikih čitamo, da imajo dogovarjanja, seje in konference. V teh pojavih vidimo na prvih mestih staro reakcijo, ki nas opominja k posebni previdnosti.

Ali, sodrugi, tudi mi ne spimo. Tudi mi vršimo priprave, da bomo sodrugi o vsem informirali ter obveščali o važnih pojavih. Tudi mi bomo imeli konference in posvetovanja, da kar najbolje izvedemo agitacijo za volitve. Istotako je dolžnost vseh zaupnikov, da zahtevajo potrebne informacije ali pri svojem zaupniku ali

pa tudi pri našem uredništvu ustno ali pismeno.

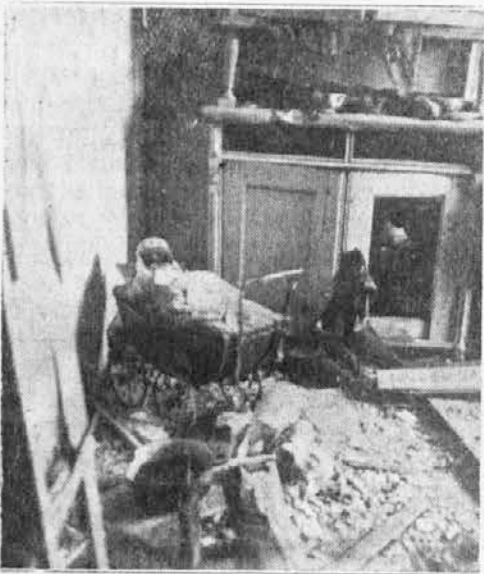
Dolžnost je, da se udeležimo volitev!

Obsežna pripravljala dela bodo čimprej končana. Potem pa na delo! Vsi delavci, nameščenci, obrtniki in mali kmeti za naše kandidate!

Janez Samojov:

Tiste dni dvanajstega februarja...

(Spomini na obletnico.)

K 12. februarju 1934:

Kuhinja delavskega stanovanja v Göthehofu. Granata je prodrla v kuhinjo, ubila dvame-sečnega otroka v zibelki in mater pri štedilniku.

Bili so dnevi sile, moči in človeškega dostojanstva, ki je čuvalo nad zakoni ljudovlade. Vstajali so močnejši domovi. Nešteti, ki so ustvarjali z žulji svojih rok in bistrostjo svojega uma, pri tem pa trpeli glad in pomanjkanje, in niso imeli kamor bi trudni položili svoje glave, so našli v teh domovih zavetišče, da so bili kot človek enaki človeku.

Človek-volk pa je stiskal zobe in rjovel, ker bil je užaljen v svoji samozavesti. Zakaj pisano je, da morajo biti gospodje in morajo biti hlapci. Mamon-b-v sam je napisal tak zakon in gorje mu, kdor vstane proti njemu.

In zgodilo se je tiste dni, 12. februarja 1934, da je človek-volk planil že sam smrtno zadet in je z napotrom zadnjih sil zatrl življenje novega človeka.

Voljo mladosti in prerojenja je potlačil z železom in topli kri je oblivala ceste in domove. Solze, jok in bolečine tisočerih so mu le še bolj razvemale njegovo krvoločnost.

Časopisi so polnili kolone in poročali: Mogočne, krasne stavbe, delo ustvarjajočih rok, so razrušene z granatami, ki so ubijale tudi ženske in otroke za zidovi... Pred sabo so gonili po cestah ženske in otroke in izza njih ledij streljali na može in očete, ki se niso mogli braniti, ker bi sicer zadeli svoje žene in svoje otroke.

Takšnih zverstev zgodovina še ni pisala v svoje knjige niti takrat, ko

je veljalo geslo: Zob za zob, in ne: Če te udari kdo na desno lice, nastavi mu še levo... Braneč svetost pri-sege in ustave, je bil novi človek proglašen za veleizdajalca in puntarja. Železna petla je postala bog, in si je osvojila pravico. Vešala so postala simbol... Kajti potrebno je bilo, da se z injekcijo sveže krvi obdrži človek-volk pri življenju.

Preko mej držav so bežali ranjeni in zlomljeni borci novega življenja. Mnoge so nagnali za obzidja, obdana z bodečo žično ograjo. Mnoge so zaprli v noč, ali jih obesili.

Proletarska srca so sprejemala borce za pravico in bodočnost. Milijoni so v mislih bili z njimi, ki so bili za zidovi zaprti, za žičnimi ograjami zastraženi, na visečih križih poveljčani.

Dvanajsti februar je spomin na dan, ko so bile porodne bolečine novega človeka od vseh trpečih po vsem svetu občutene in je bilo rojeno spoznanje, da bo skoraj dan, ko se ne bo več učilo po katekizmi, oznanjalo v učilnicah in pridigovalo po sinagogah o ljubezni do bližnjega, temveč bo takšna ljubezen v resnici živela.

Nam je dvanajsti februar kaži-pot novemu življenju naproti.

K 12. februarju 1934:

21. bataljon Schutzbunda z rdečo zastavo iz leta 1918 v ruski uniformi pred odhodom iz Brna v Rusijo.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Pozor, volilci!

Prepričajte se takoj pri občinskem uradu, ali ste pravilno vpisani v volilni imenik!

Reklamacije so dopustne samo še do 21. februarja.

Volilno pravico ima in mora biti vpisan v volilni imenik vsak moški, ki je star 21 let in biva eno leto v občini.

Volilne pravice nima:

1. kdor je obsojen na ječo ali na zapor najmanj do 1 leta,
2. kdor je obsojen na izgubo častnih pravic,
3. kdor je v konkurzu ali pod kuratelo,
4. kdor je obsojen na izgubo volilne pravice zaradi volilnih kaznivih dejanj.

Vsakdo (tudi nevolilec) ima pravico volilne imenike pri občini pregledovati in tudi prepisati.

Če nisi vpisan v volilni imenik, vložil reklamacijo pri občini in predloži za dokaz, da si star 21 let in da bivaš že eno leto v občini, kake jasne listine, n. pr. rojstni list, izpisek iz rojstne knjige, delavsko knjižico itd.

Vsa oblastva so dolžna brezplačno in brez vsake takse in kolka prosto izdajati potrdila o rojstvu (župni urad) in o enoletnem bivanju v občini (n. pr. policijska oblastva).

Tudi reklamacije so proste vsake takse in vsakega kolka.

Prepričajte se tudi, ali ste po imenu, po priimku, po poklicu in po stanovanju pravilno vpisani. Če niste pravilno vpisani, zahtevajte popravilo.

Kdor ni vpisan v volilni imenik, ne bo mogel voliti dne 5. maja pri volitvah v Narodno skupščino.

Delavstvo se je razgibalo

Na svojem zborovanju je burno pozdravilo začetek političnega življenja.

Strokovna komisija je sklicala člansko zborovanje v petek, dne 8. t. m. v dvorano Delavske zbornice. Delavstvo je prišlo kar iz tovarna na to zborovanje ter je bila dvorana nabit polna. Če je človek pogledal tako po dvorani, po teh zgoščenih množicah delavstva, je videl same odločne obraze članov in članic svobodnih strokovnih organizacij, kader zaupnikov, jedro delavskega pokreta. Z zadoščenjem je moral priznati, da je vse tisto nacionalistično blebetanje kot napihovanje žabe, ki preti vsak čas razpočiti v nič. In ker gre v dvorano Delavske zbornice, če je nabit polna, nad 500 oseb, jih je moralo biti na tem zborovanju nad 600, ker so morali stati še v vestibulu.

Zborovanje je otvoril predsednik Strokovne komisije s. Leskošek, zapisnikar pa je bil tajnik Strokovne komisije, s. Vuk. Prvi je govoril tajnik Delavske zbornice s. Uratnik. Poročal je o posvetu Delavskih zbornic, ki je bil v Beogradu in o sklepkih, o katerih je »Delavska politika« že obširno pisala. Zlasti, kaj so na tem kongresu, v navzočnosti zastopnikov vseh prizadele ministrov, jasno in odločno povedali, posebno o »...« preobdavljenju delavstva. Pokazali so odločilnim faktorjem in najširši javnosti, da sta delavec in delavka,

čim revnejša sta, tem bolj sta obdavčena

z indirektnimi davki... Sladkor n. pr. je obdavčen na trošarini za celih 5 Din, poleg tega pa še na carini za 3 Din, skupaj torej sama obdavčitev na 1 kg znaša 8 Din. Torej več kakor polovico cene. Kava pa je obdavčena s 25 Din pri kg.

Zborovalci so z rezkimi medkljici dali izraza svojem ogorčenju.

Govoril je tudi

o Bednostnem fondu,

ki je urejen tako, da ga plačujejo samo industrijski delavci in delojemalci, dobe pa industrijski delavci najmanjše. Zato se mora ta fond ukiniti, ali pa mora z njim upravljati Borza dela. Če pa že ne gre drugače, naj se Bednostni fond pobira od premožnih slojev, tudi od državnega uradništva in uradništva samouprav, da bodo tako tudi njegovi brezposelni sinovi in hčere upravičeni do podpore iz tega fonda.

Če bi se fond upravljaval pod kontrolo delavstva, bi se ne godile takšne... kakor se dogajajo sedaj. Tako na pr. je v rudarskih revirjih trboveljske premožnosti družbe nad 30 odst. brezposelnih. Zato mora, hočeš nočeš, vsak zaposleni rudar vzdrževati poleg svoje družine še po enega brezposelnega. Kmetje-posestniki in trgovci v teh krajih pa ne prispevajo ničesar. 700.000 Din so dali revirji trboveljske premožnosti družbe za Bednostni fond. Dobili pa so rudarji komaj 300.000 Din. To je taka očitna krivica, da je ni mogoče trpeti. In če se tej krivici ne odpmore, bo delavstvo podvzelo vse mere, da prepreči tako izkoriščevanje svojih davčnih prispevkov.

Dvorana je gremela ogorčenih medkljic: »Proč z Bednostnim fondom« in se pridružila govorniku.

Sodrugi Uratnik je poročal še o minimalnih mezdah. Tudi tu se gode krivice vseprek, ki naravnost bijejo v obraz.

Izrabljati delovno moč ženskega in moškega v taki meri, da zaslužek ne zadostuje niti za betvico kruha, da je manjši, kakor dohodek beračev, ki pobira miloščino, presega vse meje. Zato je potreben ukrep, da se ta zlodejstva, pa če tudi se gode pod zaščito takozv. svetosti privatne lastnine, zatro. Strokovna komisija je na več sejah posebnega, zato sklicanega odbora, s sodelovanjem tajnika Delavske zbornice, izdelala načrt, kako se naj reši vprašanje minimalnih mezd. Postavila je načelo, da se ima med delodajalci in delojemalci v vsakem kraju in v vsakem podjetju posebej določiti minimalna mezda. Kako se bo določevala, pa je odvisno od moči in organiziranosti delavstva samega, po načelu, kolikor moči toliko pravice!

O problemu brezposelnosti

je govoril predsednik Delavske zbornice s. Sedej.

Tudi na področju podpiranja nezaposlenih se v preteklem letu ni ukrenulo ničesar. Zelo čudno je, da še vedno ni azakonjeno podaljšanje podpirne dobe na 20 tednov in da borze dela hranijo nad 40 milijonov v času največje bede. Nujna potreba je in zahtevamo, da se že enkrat uvede varovanje zoper brezposelnost in v ta namen bi se naj uvedel splošen davek, ki bi ga naj plačevali pač v prvi vrsti vsi, ki so premožni in ki zaslužijo nad življenjski minimum. Poleg tega pa je potrebna smotrna in zdrava gospodarska politika.

Ko se je govornik dotaknil razpusta parlamenta, ki je gospodaril in govoril čela štiri leta in ni ničesar pokazal, je oglašilo vsako nadaljnjo besedo iz dna src kipeče ploskanje in odobravanje ter medkljice. Govornik pa je nadaljeval in povdaril, da je delavstvo volilo v Delavsko zbornico in pokazalo, kdo je in da je vkljub nasilju in pomoči od strani kapitalistov, plave in bele, postavilo na laž, da je delavstvo sedaj volilo delavske zaupnike in zopet pokazalo, da so vse tiste govornice o nekakšnih zmagah plavih, fraze in prav tako bo delavstvo tudi sedaj, ko bo izreklo svojo besedo 5. maja, pokazalo, da hoče samo s svojimi zastopniki urejevati svoje zahteve in braniti svoje življenjske interese.

Gromovito priznanje vseh 600 poslancev je bil dokaz, da stojimo pred dogodki, ki bodo pokazali, da delavstvo stopa kot važen faktor v politično življenje.

Nabirajte člane

za Cankarjevo družbo. Za 20 Din dobi vsak član 4 lepe knjige.

Tone Maček:

139

Slučaj Kumberger

To se je ponavljalo od jutra do poznega večera. Izpod separacije, navzgor po bregu proti koloniji, so opreznih korakov, počasi in sopihajoč stopale ženske, sključene pod težkimi koši, od katerih je v tenkih curkih kapala umazana voda od mokrega kockovca, ki se je še pred kratkim kopal v oplakovalnici separacije, da sô bila ženska zadaj vsa mokra. Na lesenem plotu pred izklicevalnico so imele prvo odpočivališče Naslonile so koše na plot in stoje odpočivale in si s predpasniki brisale znoj raz čela.

»Hu, kar noge se mi tresejo!«

»Da, semlegori je najhuje. Tu je najbolj strmo in pri tem blatu še spolzko.«

»Teh sto korakov bom že še prenesla.«

»Jaz bom morala pa še nekajkrat počivati.«

»Zakaj pa staremu ne obesiš koša?«

»Nočno ima in spi. Če ga sedaj zbudim ne more do večera več zaspati. V jami ima pa tudi težko delo.«

»Moj ima pa revmatizem v boku. Ga večkrat drži kar po štirinajst dni. Pri peči sedi in si devlje na križ tople cunje.«

»Ne gre k zdravniku?«

»Kaj pa pomaga! Da mu kake janceve vode in reče da lahko dela.«

»To je pa res. Če človeku ne odtrga ravno roke ali noge, ne prizna da bi mu kaj manjkalo.«

»Veš, moja Eliza je dobila zadnjič hudo zatekel vrat, otrok je imel vročino, ni mogel jesti in komaj da je še dihal. Vsa v skrbel sem tekla k zdravniku. Eh, nič hudega, bo že bolje, gliste ima, je dejal in mi je dal nekaj kapljic,

da jo naj mažem po popku. Meni pa to ni šlo v glavo, otrok je moral biti v vratu bolan. Vso noč sem mu devala vroče octove obkladke okrog vratu. Zjutraj sem mu dala toplega mleka z medom, pa ni mogel požirati. Tedaj sem mu z ročajem žličke posegla v grlo in glej, bruhalo je iz njega za pol kozarca sokrvice, da bi se bil skoraj zadušil. Ko si je potem s toplo vodo grlo izgrgal, je bilo dobro in je zopet lahko pil.«

»Da, tako je. Človek si včasih sam res najlažje pomaga, zato tudi jaz skrbim da imam vedno doma kamilice, tavžentrože, žajbelj, sivke namočene v vinu in celo škorpionovo žganje imam. Človek nikoli ne ve kaj še pride in je le dobro če imaš kaj pri rokah.«

»Lani se mi je tu na bedru napravljala bula, ko polovica jabolka. Privezovala sem nanjo na laneni krpi namazano testo iz ržene moke in strdi in v dveh dneh je dozorela.«

»Za tak slučaj pa jaz bolje cenim pasjo mast. To sem skusila pri svojem možu. Mora pa biti stara, že rumena.«

»Če je dobra za čire ne vem, vem pa da je vživanje raztopljen pasje, ali še bolje lisičje masti, izvrstno zdravilo za jetične.«

Zadnje besede je slišal mlad rudar iz »puršenhauza«, ki je šel s cekrom v konzum in se je obregnil:

»Dajta si še privezati pasje masti na glavi, mogoče postaneta bolj pametni.«

»Kdo pa je tebe kaj vprašal!« sta se razsrdili ženski. »Pa si ti priveži pasje masti, da ne boš po vsej koloniji žensk v nesrečo spravljala. Stradi' umazani!«

»Ha! ha! Dobro si ga vsekala Alič-ka!« se je rogala gruča rudarjev, ki je stala pred izklicevalnico. »Pa ji odgovori če moreš, Dežman!«

(Dalje prihodnjič.)

Doma in po svetu

Dravska banovina je dobila novega bana. Z ukazom kraljevega namestništva je bil dne 9. t. m. imenovan za bana dravske banovine bivši ljubljanski župan dr. Dinko Puc. Dr. Puc je postal predsednik gerentskega sveta v Ljubljani 1924. Leta 1926 je bil za Ljubljano postavljen komisariat. Pri volitvah 1927 je bil dr. Puc zopet izvoljen in je postal ljubljanski župan. Z imenovanjem za bana je zapustil župansko mesto.

V banovinskem svetu so mnogo govorili o socialnih razmerah v dravski banovini. Važno se nam zdi, da se je ponovno zahtevalo, da se socialni davek, ki mu prispeva samo obrt in industrija porablja za nezaposlene in ob sodelovanju zastopnikov delavcev in nameščencev, oziroma njih strokovnih organizacij. Do sedaj se je socialni denar porabljal v druge namene, v namene, ki bi jih morali kriti občinski proračuni in tudi druge, ki niso v nikakršnem stiku z delavstvom. Omenjalo se je tudi, da se naj ugotovljajo in dogovarjajo primerni mezdni in delovni pogoji, ki doslej niso bili najboljši. To naj bi veljalo tudi za javna dela, ki bi se izvajala eventualno iz državnega kredita, ki ga je sklenila centralna vlada. Inicijativ je bilo na banovinskih sejah precej in želimo, da se tudi izvajajo, čeprav banska uprava ni vezana na sklepe sveta. Glavna napaka pa je, da se uvajajo indirektni davki, ki obremenjujejo v preveliki meri konsumente, ne pa rent in posesti.

Monstre-proces v Osijeku proti »Našička d. d.« »Našička« je milijardno lesno industrijsko podjetje, ki ima svoj sedež v Ženevi, svoja podjetja pa po vseh državah Evrope, največ menda v Jugoslaviji. Obtožena je po paragrafi, ki govore o korupciji, podkupovanju javnih organov, utaje, friziranju bilanc, potvarjanju dokumentov, spekulaciji i. t. d. V afero je zapletenih precej javnih organov. Obtoženi je 107 oseb, a priče je preko tisoč. Obtožnica obsega 500 s strojem popisanih pol in se bo tiskala v debelo knjigo. Ko bo obtožnica dostikana, se začne javna razprava.

Rintelen pride pred sodišče. Znan Rintelen, ki je ob umoru kanclerja dr. Dollfussa prispel iz Rima z aeroplanom, da bi prevzel kanclerstvo, pride dne 2. marca t. l. pred sodišče.

Načelstvo in nadzorstvo

Konzumnega društva za Mežiško dolino

r. z. z. o. z. v Prevaljah

sklicujeta redna letna krajevna članska zborovanja, ki se bodo vršila po tem-le dnevnem redu:

Za prodajalno Prevalje in Leše: v nedeljo, dne 17. februarja t. l. Začetek ob 4. uri popoldne v gostilni pri Jaserju na Lešah.

Za prodajalno Muta: v nedeljo, dne 24. februarja t. l. Začetek ob 9. uri popoldne v gostilni g. Dobnika na Muti.

Za prodajalno Guštanj: v nedeljo, dne 24. februarja t. l. Začetek ob 4. uri popoldne v gostilni g. Milonika v Guštanju.

Za prodajalno Črna I. in II.: v nedeljo, dne 3. marca t. l. Začetek ob 10. uri popoldne v dvorani z. Kneza v Črni.

Za prodajalno Sv. Helena: v nedeljo, dne 3. marca t. l. Začetek ob 3. uri popoldne. Lokal določi krajevni odbor.

Za prodajalno Mežica: v nedeljo, dne 10. marca t. l. Začetek ob 9. uri popoldne v dvorani nad Konzumnim društvom v Mežici.

Dnevni red članskih zborovanj:

1. Poročilo o poslovanju zadruge in računskem zaključku za leto 1934.
2. Razprava o predlogih za občni zbor.
3. Volitev novega krajevnega odbora.
4. Volitev delegatov za občni zbor.
5. Raznoterosti.

Načelstvo

Nadzorstvo

Ljubljana

Javno zborovanje vajencev in vajenk

sklicuje Strokovna komisija za Slovenijo v Ljubljani v nedeljo, dne 17. februarja 1935 ob 8. uri dopoldne v veliki dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 22a. Vabljeni so tudi starši in varuhi vajencev in vajenk.

Dnevni red:

Zaščita vajencev in vajeniško vprašanje, in sicer: 1. Delovni čas. Vpeljava 8-urne zaposlenosti in prepoved nočnega in nedeljskega dela. Za izpod 16 let stare pa že tako velja po novem obrtnem zakonu. 2. Nadštevilčni stalež

Občni zbor podružnice Saveza brivsko-vlasuljarskih p. p. Jugoslavije v Ljubljani se vrši v petek, dne 15. t. m. ob 20. uri v mali dvorani delavske zbornice. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika, 2. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, 3. poročila funkcionarjev, 4. uvedba lokalnega fonda, 5. poročilo saveznega delegata, 6. volitev novega odbora, 7. razno. Dolžnost vseh članov je, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Delavski prosvetni večer »Svobode« in »Zarje«, ki je bil v soboto, dne 9. t. m. v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, II. v letošnji sezoni in 29. po vrstnem redu, tokrat sicer ni bil tako obiskan, kakor vedno, a je bil vseskozi lep in umetniško na višini. Delavska godba »Zarja« je zaigrala na novo instrumentirano krasno skladbo Danila Cerarja »Delavski pozdrav«. Na to je sledil potpourri iz opere »Norma«, izvajan

vajencev in vajenk po obratih. 3. Takajšnja izvedba § 267 obrtnega zakona glede odškodnin. 4. Najmanj trimesečna zaposlitev po dovršeni učni dobi po § 294 obrtnega zakona. 5. Ustanavljanje posvetovalnic za vajence po § 253 obrtnega zakona. 6. Razno. Poročevalca: Jože Berdajs in dr. Celestin Jelenc in vajenci.

Opozorjamo starše na važnost obrtnega zakona za vajence in vabimo zaradi tega k polnoštevilni udeležbi na zborovanju.

z vso preciznostjo. Člani delavskega odra so jako posrečeno recitali dve pesmi. Govorilni zbor je nastopil z verzi Katke Zupančičeve: »Kdo je kriv«. Režija in izvedba zaslužita pohvalo. Le žal, da je druga točka govornega zbora morala odpasti vsled višje sile. Tudi govor sodruha Oslaka je bil precej spremenjen, vendar je način predavanja in tema zasenčila tudi to neprimliko ter je predavanje izzvenilo zelo posrečeno in vzbudilo veliko odobravanje. Koncertna in operna pevka Oberwalderjeva pa je zapela s svojim krasnim, srebrnim sopranom več solospjevov in je na burno plaskanje, ki ni hotelo prenehati, morala še dodajati ter je zapela lepo arijo iz opere »Trubadur« z vsemi koloraturnimi finesami. Še so jo klicali, a ker ni imela več pripravljenih not, ni mogla ustreči. Obiskovalcem se je zdel program prekratek, ob koncu se jim kar ni hotelo domov. To je pač »Svobodi« in »Zarji« lahko v prijetno zavest, da se ne trudita zaman pri prirejanju prosvetnih večerov. Vendar bi želeli, da bi ti večeri bili še bolj obiskani od vsega delavstva pa tudi od naših intelektualcev.

Maribor

Razprava radi odškodnine vet. nadsvetnika Hinterlechnerja proti mestni občini, ki se je vršila minuli petek, je bila zopet preložena.

Na II. rediteljskem sestanku, ki se je vršil minuli petek, je predaval g. dr. Vrtovec in želel za svoja izvajanja od številnih poslušalcev obilo priznanja.

Prireditve »Svobode«, ki se je vršila minulo soboto v spodnji kazinski dvorani, je izborno uspešna. Moški pevski zbor tudi mešani zbor je zapel več lepih delavskih in narodnih pesmi. Jazz-orkester je neumorno sviral, za šaljivo stran programa pa so poskrbeli člani dramskega odseka s posrečenimi komičnimi prizori. Za želoce je bilo tudi poskrbljeno, za kar gre zasluga vrlim Svobodašicam.

»Svoboda« se zahvaljuje vsem sodružicam in sodrugom, ki so pripomogli k lepo uspeši prireditvi.

Mariborsko gledališče. V torek, dne 12. februarja ob 20. uri: »Zdravnik na razpotju«, red B. Četrtek, 14. februarja ob 20. uri: »Od zore do mraka«, red A. Znižane cene.

Zahvala. Podpisana se iskreno zahvaljuje delavstvu tovarne Freund za vse, kar mi je ob priliki smrti mojega moža Alojza Kosija, očeta treh nepreskrbljenih otrok, storilo dobrega. — Marija Kosi.

Celje

Za volitve v Narodno skupščino vlada med tukajšnjimi delavci in nameščenci veliko zanimanje. Povsod prevladuje težnja, da se volitev tudi naš pokret udeleži. Vse tozadnje informacije glede udeležbe pri volitvah dobe zaupniki iz celjskega okrožja pri Podružnici »Delavske politike« v Celju, Delavska zbornica.

Začetek zaupniškega tečaja je sedaj definitivno določen. Začne se v petek, dne 15. t. m. ob 6. uri zvečer v čitalniški dvorani Narodnega doma. Poljudna predavanja se bodo vršila o vsem, kar delavski zaupnik za svojo funkcijo nujno potrebuje, kar je pa tudi vsakemu izobraženemu članu treba vedeti. Poučevalo se bo med drugim o: Dolžnostih in pravicah delavskih zaupnikov in njihovih zaščit. Kdaj je treba posredovati in kako se ima zadržati med stavko. Kako je treba nastopati pred delodajalci, pri uradnih in ustanovah. Razložena bo tudi socialna zaščita delavstva in njegovo socialno zavarovanje in organizacija delavskih ustanov. Podrobno bo raztolmačena sestava kolektivnih in individualnih delavskih pogodb, ter praktična navodila za pisanje vlog, pritožb, naznanitev sestankov in zborovanj in sestava zapisnikov vseh vrst. — Iz tega načrta bo razvidel vsakdo, kako nujno je ta tečaj potreben in se bo vsak znanjaželjan delavec in nameščenec, zaupnik in funkcionar pa obvezno, tega tečaja udeležil. Zbirališče pri začetku tečaja.

Trbovlje

Demagogije mora biti enkrat konec!

Mi smo že enkrat pisali o demagoški kritiki, ki se je poslužujejo neodgovorni elementi v Trbovljah proti vztrajnemu in požrtvovalnemu delu sedanjih delavskih zaupnikov II. skupine. Pri tej gonji se pridno udeležuje tudi podružnična organizacija »Zveze delavskih žen in deklet«, katere hodi v Trbovlje na sestanke in shode. Za to organizacijo pa se zopet skrivajo tudi getovi ljudje, ki jih je morala naša stro-

»Delavska kmečka hranilnica in posojilnica« v Trzinu

r. z. z. o. z. sklicuje svoj

redni občni zbor

za dne 3. marca 1935 ob pol 10. uri dopoldne v prostorih Zadrugnega doma, Glavni trg 9, s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo predsednika.
3. Poročilo tajnika.
4. Poročilo blagajnika.
5. Poročilo nadzorstva.
6. Volitev načelstva.
7. Raznoterosti.

K polnoštevilni udeležbi vabi načelstvo.

Hrastnik

Našim steklarjem ne more nihče zmešati glav. V torek, dne 29. jan. je sklicala podružnica Narodne strokovne zveze javni sestanek v gostilni Domitrovič. Že pred pričetkom so bili gostilniški prostori natrpano polni poslušalcev — ali ne plavih — temveč marksistov. To je bilo gospodom sklicateljem sila nerodno. Odlašali so z otvoritvijo sestanka, dokler se končno le niso ojunčili. (Mogoče je kdo mislil, da bi bili marksisti zmogni na shodih takih divjaštev kot jih je uprizorila gotova skupina nacijev na Teznu pri Mariboru za časa volitev v Del. zbornico.) Glavni govornik je bil g. Bučar iz Ljubljane, ki je za uvod povedal, da ni prišel radi agitacije za volitve obratnih zaupnikov (ki so bile naslednji dan), ampak da poroča o poteku beograjske ankete. Ko so še naši zaupniki pozvali zborovalce, naj govornika mirno poslušajo, si je ta še-le slekel suknjo. Po njegovem govoru je povzel besedo s. Beutl, ki je rekel, da bi delavci tudi sicer izvedli o tej anketi, da pa njega in steklarje bolj zanima, kaj misli ukreniti g. Bučar proti tistim svojim pristajem, ki zahtevajo, da se mora steklarjem okrniti plača in njim dati. G. V. Gačnik je omenjal volitve obratnih zaupnikov in izjavil, da je letak Splošne delavske zveze demagoško spisan. Odgovarjal mu je sodr. Kölnner, ki je povdaril, da si g. Bučar lahko prihrani izjavo, da ni prišel radi volitev obratnih zaupnikov v Hrastnik, zase. Kar se pa demagogije tiče, pa je treba ugotoviti, da imajo plavi res ljudi, ki so uvedli 12urni delovnik brez zakonitega 50 odst. povška in ki so bili stavkokazi, kakor je tudi res, da so steklarji pred leti v prid zunanjim delavcem žrtvovali 5 odst. od svoje plače. Izvajanjem s. Kölnerja je sledilo splošno odobravanje. — Zborovalci so na to pozivali še navzočega g. Štruca, naj tudi on kaj pove, da bo bolj zanimivo, pa se ni oglasil. Prepričani smo, da gospodje ne bodo tako kmalu zopet prišli med nas. Mi pa se jim zahvaljujemo, da so nam pripomogli do takega uspeha. Ko so naslednji dan šteli glasove so morali ugotoviti, da jih niti člani niso vsi volili, kajti pravijo, da imajo 56 članov, glasov je bilo pa samo 53. — Tako je torej končal naskok na rdečo trdnjavo na predvečer zaupniških volitev.

Kranj

Delavska prosvetna prireditve »Svobode« v Kranju.

V nedeljo, dne 17. t. m. bosta priredili ljubljanska »Svoboda« in »Zarja« izlet v Kranj, kjer bo kranjska »Svoboda« ob 4. uri imela delavsko prosvetno prireditev. Nastopili bodo na tej prosvetni prireditvi »Svobodaši« in »Zarjani« iz Ljubljane s svojo godbo, delavskim odrom, recitacijami, govornim zborom, solisti itd. Prireditve bo v lepi dvorani »Svobode« v gostilni pri »Semenu«. Pel bo tudi pevski zbor kranjske »Svobode«. Kdor hoče slišati lep koncert, naj ne zamudi! Natančen spored pri blagajni.

Jesenice

Da so vajenci brezpravna raja, s katero nesocialni mojstri po mili volji postopajo, je splošno znano. Končno pa se bo le treba vprašati, kaj bo s to mladino, ko bo stopila med nas. Ali ne bo z vso pravico vprašala, ko se bomo potovali zanje, kje pa ste bili takrat, ko smo bili brez vsake zaščite, prepuščeni sami sebi in oblastni volji mojstrov, ki so postopali z nami, da celo v Afriki težko najdete primera.

Dejstvo je, da bomo morali v bodoče polagati več pažnje tem nezaščitenim, kajti zavedati se moramo, da bomo v bodoče tvorili naš kader, toda le, če jim bomo pomagali sedaj, ko so pomoči najbolj potrebni.

Novi obrtni zakon sicer omenja v §§ 252—306 vajeniško vprašanje, ali je v tem pogledu zelo pomanjkljiv. Naredbe, ki jih zakon predvideva, še do danes niso izšle.

Danešnji običej predvsem omeniti položaj krojaških vajenk, ki se nam zdi, da so najbolj izkoriščane. Že po zakonu o zaščiti delavcev je prepovedano vsako nočno žensko delo, mladini izpod 18. leta pa sploh vsako nočno delo brez ozira na spol. O tem večina gg. krojačic ne ve prav nič, kajti vse vajenke izjavljajo, govori s katero hočeš, da morajo delati vsako soboto do pol 23. ali celo do pol 24. ure. Dalje govori § 269 obrt. zak., da se ne sme vajenka uporabljati za nobeno drugo delo, kakor za to kar se uči. Znan nam je primer, da mora neka vajenka celo vsako nedeljo dopoldan iti k mojstri, da pospravlja itd. in to kljub jasnemu besedilu obrt. zak., da mora biti nedelja dela prost dan, namenjen telesnemu in duševnemu odpočitku vajenke.

Zopet drug slučaj: Vajenka vstaja vsak dan takoj po peti uri zjutraj. Ob 6.10 se pripelje na Jesenice in gre takoj k mojstri, kjer ostane cel dan do večera, do pol 21. ure, ko se ob 21. uri zopet odpelje

Za dom .

29 25.-

25.-

25.-

49.-

39.-

79.-

59.-

129 99.-

149 99.-

Za deč in sneg!

19.- 25

79.-

69.-

99.-

89.-

49.-

45.-

69.-

59.-

49.-

45.-

39.-

49.-

39.-

35.-

cene

Rata

nazaj domov. Kje je nočni počitek te deklice, ali ni že v naprej zapisana tuberkulozi?

Najbolj trn v peti mojstricam je pa obrtna šola. Zakaj to in celo ob delavnikih, zakaj ne ob nedeljah? Obrt. zak. § 256 pravi, da se lahko odvzame pravica imeti vaje, kdor ne dovoli svojemu vajencu, da poseja obrtno šolo. Znan nam je slučaj, da je neka učenka šla v šolo, in ko se je vrnila, jo mojstrica skoraj celi teden ni pogledala, niti ji ni dala kakšnega dela. Ko jo je učenka prosila za delo, ji je odgovorila: »Kar v šolo pojdi, pa tam ostani.« — Obrt. zak. § 298 jasno pravi, da morajo učenci posejati obrt. šolo v okviru delovnega časa. Pri nas bi gotovi elementi radi dosegli, da bi se naj vršila obrtna šola ob nedeljah, o čemur bomo pa še spregovorili posebej. In kljub temu, da se vrši pouk popoldne od 16. do 18. ure, se morajo po končanem pouku skoraj vse učence vračati nazaj na delo.

Koliko sme imeti posamezna mojsterca vajenk ali pomočnic, obrtni zakon ne predpisuje, obstojajo pa omejitve. Neka tukajšnja mojstrica ima n. pr. kar tri vajenke in nobene pomočnice. Vsaka beseda je menda tu odveč.

Za danes dovolj. Javnost pa sedaj trdi res, da smo v našem mestu napredni v vsakih ozirih. Drugič pa, kakor rečeno, pridejo še drugi na vrsto. Dolžnost starišev je, da nam vse slučaje javijo, če ne marajo sami obračunati, da jih mi prijavimo pristojnim oblastem, ker to kar se dogaja, že res presega vse meje.

Kočevje

Uspešen zaključek zaupniškega tečaja. Dne 8. februarja ob 9. uri zvečer se je zaključil zaupniški tečaj, ki je nad vse dobro uspel. Tečaj je stalno obiskovalo 53 delavcev. Starejši delavci, ki niso bili vajeni pisanja, so pripekljali s seboj starejše otroke, da so jim pisali številne koncepte, ki jih je po narekovanju s. Pliberška pisal na šolsko tablo s. Jagodič, kot poslovođa tečaja. — Takšni zaupniški tečaji so namreč že davno potrebni in marsikakšne zmede v delavskem gibanju bi bile izostale. Posebno za mlado porajajočo se delavsko gibanje je bil ta tečaj važen. S. Pliberšek je vse predmete obravnaval stvarno in lahko razumljivo. Tečaj je popolnoma dosegel svoj cilj in zaupniki so sedaj v vsakem oziru veliko bolj podkovani v vseh vprašanjih, ki jih dnevno srečavajo v praksi. Ob zaključku tečaja sta se ss. Höglar in Jenko v imenu tečajnikov zahvalila s. Pliberšku za njegov trud, povdarjajoč obenem pomen in važnost strokovne organizacije, s čije pomočjo delav-

stvo šele lahko uveljavlja svoje zahteve, katere reklamira kot svojo pravico. — V izobrazbi in organizaciji je moč!

Podružnica Zveze rudarjev Jugoslavije šteje v Kočevju 78 članov, vseh zaposlenih rudarjev pa je 92.

Šoštanj

Lepa manifestacija šoštanjskega delavstva. Podružnica Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije v Šoštanju je priredila v nedeljo, dne 10. februarja socialni tečaj. Prireditelj je dobila značaj prave delavske manifestacije, kakršne v našem mestu že dolgo ni bilo. Dvorana v Zadržnem domu je bila nabito polna. Predsednik strok. org. s. Kolšek je pozdravil vse navzoče in predstavil delavstvu došlega predavatelja s. dr. Reismana iz Maribora, nakar je zapel pevski zbor »Cankar« delavski pozdrav, naša delavska godba pa zaigrala »Zdravi hrabri bojevniki«. Za tem je s. dr. Reisman obširno predaval o socialni zakonodaji v naši državi in razkrival krivice, ki se godijo našemu delavstvu vsled njegove nezavednosti. Delavstvo je predavatelja dobro razumelo, saj občuti na svoji lastni koži posledice svoje nezavednosti iz preteklih let. Preteklost nas uči, zato pa delavstvo v Šoštanju stopa v vrste onih, ki se borijo za srečnejšo bodočnost delavskega razreda. Poslušalci so ob zaključku nagradili predavatelja z burnim odobravanjem. Potem je na poziv predavatelja začela nabiralna akcija za nove naročnike na »Delavsko politiko«. Na mestu se jih je prišlo 65 novih naročnikov.

65 novih naročnikov

in sodruži so obljubili, da se bo število v kratkem zaokrožilo na sto. Pred zaključkom tečaja je govornik dajal zaželjena pojasnila na razna vprašanja. Želja delavstva je, da bomo s tečajem nadaljevali in da govornik kanalu zopet pride.

Naročnike »Delavske politike« opozarjamo, da naročnino lahko plačajo vsak čas blagajniku poverjeniškega odbora s. Tomšetu.

Ptuj

Tuberkuloza — proletarska bolezen. Ob priliki zadnjega predavanja je s. dr. Potrč v obširno zasnovanem referatu podal sliko proletarske bolezni tuberkuloze, ki zavzema tako širok razmah, čemur se pa ni čuditi, ako vemo, da v času, ko je višek vsega profit, ni dovolj preskrbljeno za potrebno zaščito. Ogromno napredovanje medicinske znanosti nam nudi le sredstva za jačanje odporne sile telesa, ne pa tudi leka

za preprečitev bolezni. Slišali smo o statistiki g. dr. Matka, ki navaja število na tuberkulozi obolelih in ki pravi, da gre v naši državi komaj 8 odst. državnega proračuna za potrebe narodnega zdravja. Ako bi izdajali 25 odst. ali eno četrtno vsega budžeta v te svrhe, bi bile prilike povsem drugačne.

Predavanje. V četrtek, dne 14. t. m. bo pri nas predavala s. Vilfanova o francoskem kongresu proti vojni in fašizmu. Sodrugi, sodružice, pridite polnoštevilno.

Guštanj

Dramatska predstava »Svoboda«. Dne 27. januarja je uprizorila tuk. »Svoboda« dramo s. Petka »Boj za čast«. Poset je bil nepričakovano velik, za kar se podružnica vsem najpriserneje zahvaljuje Diletantu so se resno potrudili in so zelo dobro rešili svoje vloge. Posebno ugajala je gozdanka. Avtorju drame pa je treba reči, da bi se dala stvar še izboljšati, dejanje poživeti in snov socialno globlje zajeti. Vsem pa ključemo, le pogumno naprej! Prihodnjic nam bodo naši diletanti pokazali veseloigro »Prevarani soprog«.

Leše pri Prevaljah

Dopisnik »Dela« si je dovolil v štev. 1. z dne 25. januarja skritizirati razmere pri rudniku Ilirske rudarske družbe, ker so mezde v zaostanku že dva meseca in poziva rudarsko oblast da posreduje. Do tu je vse v redu in tudi mi smo zato, da pristojne oblasti ukrenejo, kar se v danih razmerah storiti da. Ni pa v redu, da se zgoraj omenjeni dopisnik zaletava v s. Pliberška kot predsednika druge rudarske skupine zavoljo intervencije pri upravi rudnika, češ, da je s. Pliberšek pustil podružničnega predsednika Narodne strokovne zveze pred vrati čakati in je šel sam k upravniku. Ne vemo, koliko je tukaj zlobe in koliko nevednosti, dej-

stvo pa je, da je to laž. Sicer se pa temu ne čudimo, da pridejo taki članki v javnost. Ljudje, ki so že vse mogoče stranke objadrali in so se končno obesili nacionalizmu za rep, ne morejo zatajiti svoje narave. Naši naciji naj s svojimi vzornimi besedniki kar nadaljujejo, kakšne uspehe žanjejo itak vsakdo vidi, sami pa morda tudi že občutijo. Mi pa, kar nas je zavednih delavcev iz Leš in Prevalj, se držimo naših starih organizacij. Kdor se hoče udejstvovati ima dosti široko polje za obdelati.

SPORTNA RUBRIKA

Delavska sportna zveza za teritorij LNP ustanovljena.

Nedeljskega posvetovanja so se udeležili zastopniki sedmih delavskih sportnih klubov iz Ljubljane, Trbovelj, Zagorja, Hrastnika, Celja in Maribora, ki so soglasno zaključili, da se končno veljavno tudi na teritoriju LNP-a združi delavski sportni klub v delavski sportni zvezi Jugoslavije, katere pravila so pristojna ministrstva že odobrila.

Izvoljen je bil pripravljalni odbor, v katerem so zastopniki iz vseh večjih delavskih sportnih centrov, ki bo s posebno okroglico vse klube obvestil o zaključkih posvetovanja ter jih pozval na pristop.

Dolžnost vseh klubov je, da točno izvedejo direktive, ki jih dobe v okroglici in ne oddajajo nikamor drugim poverilnic za glavno skupščino, ker le od enotnega nastopa vseh delavskih sportnih klubov v Jugoslaviji moremo pričakovati uspehov že na tej skupščini JNS-a.

SK Svoboda, Maribor, priredi to nedeljo ob 13. (1.) uri veselo vožnjo s sankami v neznan beli svet, nekam na Dravsko polje. Prijatelji našega kluba dobrodošli! Vožnja stane Din 10, na avtomobilu Din 5. Prijave sprejema s. Selinšek. — Start ob igrišču SK Železnikarja na Tržaški cesti.

Potek občnega zbora SK. Retje-Trbovlje in ostalo sportno gradivo bomo radi pomanjkanja prostorov priobčili prihodnjic.

KUPUJTE V SVOJI ZADRUGI
„DELAJSKI DOM“
MARIBOR, FRANKOPANOVA 1

Svila v vseh barvah
po Din 10— meter v

Trpin-bazarju

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon štev. 2324.